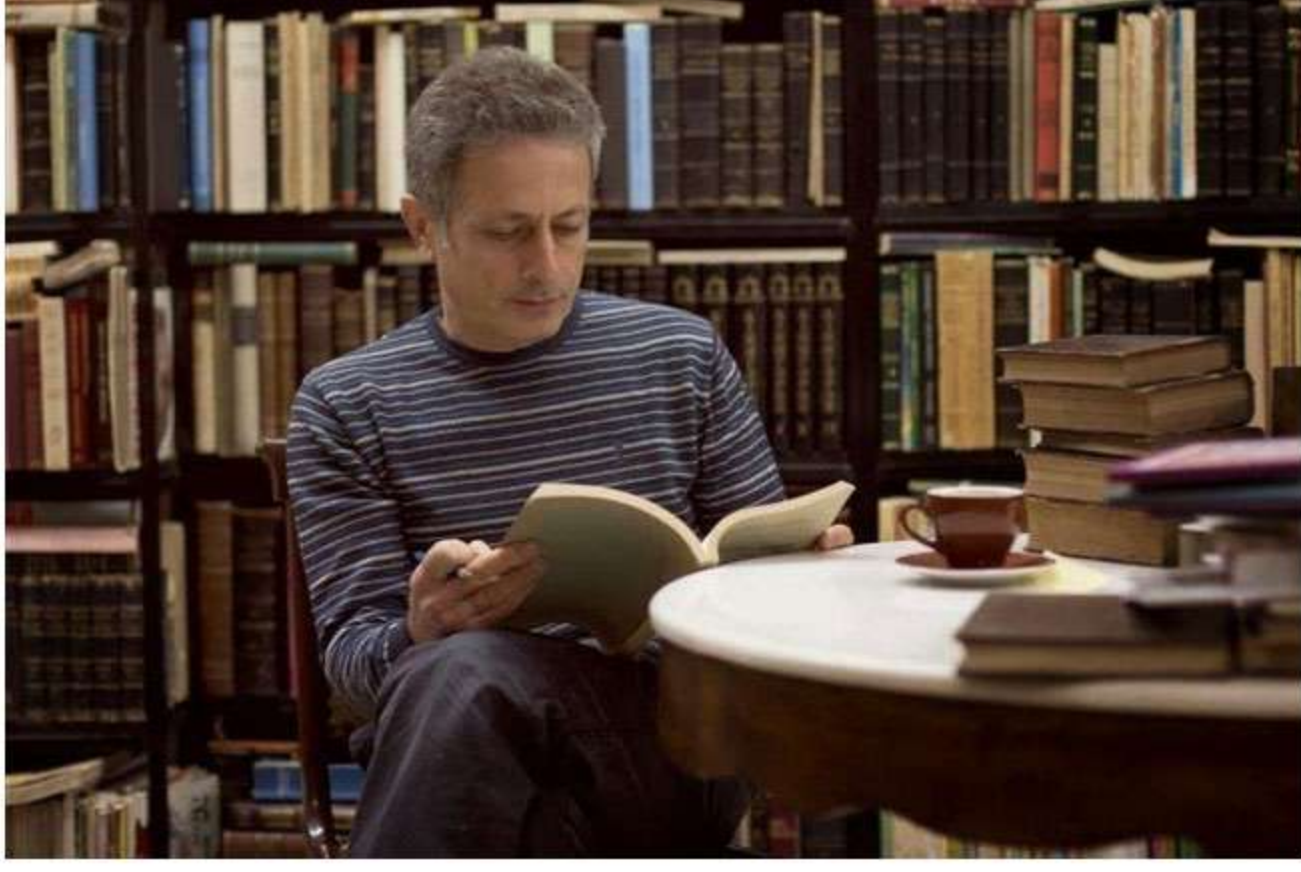


Ιωάννης Πανουτσόπουλος: Ας ανέβουν στη σκηνή οι αληθινοί πρωταγωνιστές

Από **Σύνταξη** - 8 Σεπτεμβρίου, 2014



Συνέντευξη στον **Γιάννη Αντωνόπουλο**

Πριν από λίγους μήνες κυκλοφόρησε ένα βιβλίο-CD που από το εξώφυλλο προιδιαίνει ότι το περιεχόμενο του είναι ξεχωριστό. Ένα Παρελθόν σαν Περισπωμένη, Μου Αρέσει, Θα Κλάψει Απόψε ο Κολωνός είναι κάποια από τα εξαιρετικά λαϊκά τραγούδια του CD, όλα σε μουσική του Τάσου Γκρους, τα πιο πολλά τραγουδισμένα από τη Φωτεινή Βελεσιώτου. Το CD συνοδεύεται από ένα βιβλιαράκι με 12 μικρές ιστορίες, κάτι σαν μια εισαγωγή για τα τραγούδια, που όμως θα μπορούσαν να διαβαστούν αυτόνομα, και όμορφη εικονογράφηση από τον Βαγγέλη Χερουβεϊμ. Οι στίχοι των τραγουδιών και οι «μύθοι» γύρω από αυτά είναι του Ιωάννη Πανουτσόπουλου, ο οποίος μίλησε στον *Δρόμο γι' αυτή τη δουλειά*.

Φυλάξου! Γιατί επιλέξατε έναν τίτλο στην προστακτική;

Το Φυλάξου εκφράζει μια αγωνία και μια προτροπή. Εκφράζει τη σύνηση και την ελπίδα. Το Φυλάξου μας καλεί να διαχωριστούμε από τους πλασιέ της κοινωνικής αταραξίας και να φυλαχτούμε από τη βολική γωνιά μας μπροστά στην τηλεόραση. Να φυλαχτούμε και από τη βολική κουμπάρια με το πολιτικό προσωπικό, που υπηρέτησε την πιο χρεωκοπημένη συνδιαλλαγή. Το Φυλάξου είναι ένας προτρεπτικός κύκλος τραγουδιών σαν πυρρίχιος χορός, που θέλει να μας σηκώσει από το τραπέζι και να μας ενώσει με όσους επιμένουν να μην διαπραγματεύονται τίποτε άλλο, παρά το πώς θα ζήσουν αληθινά, χωρίς να περνούν δίπλα από ανθρώπινα συντρίμια.

Η συνάντηση με τον Τάσο Γκρους ήταν προϋπόθεση για να υπάρξει το Φυλάξου; Πώς γνωριστήκατε;

Η συνάντηση με τον Τάσο Γκρους δεν είναι συμπτωματική. Ξεκίνησε πριν από 20 χρόνια, όταν επεξεργαζόμασταν στίχους και μουσικές που γέννησαν τα πρώτα τραγούδια και αναθερμάνθηκε όταν νιώσαμε τον παγετό της πρόσφατης κοινωνικοοικονομικής κρίσης. Κατά μία έννοια το Φυλάξου ανήκει στα «προσπατιούμενα». Άλλωστε, τα τραγούδια μας μιλούσαν για αυτήν την κρίση και περιέγραφαν τα αδιέξοδα μιας κοινωνίας που ανακάλυψε το πλαστικό χρήμα, το στόλισε με πλαστικές σημαίες και το υπηρέτησε με εύπλαστες συνειδήσεις. Μπορεί το Φυλάξου, ως τίτλος και ως τραγούδι, να μη γεννήθηκε από την πρώτη στιγμή της συνεργασίας μας, υπήρχε όμως σαν φόντο και σαν περιεχόμενο σε κάθε κουβέντα και σε κάθε αναφορά μας, από την πρώτη λέξη ως την τελευταία νότα.

Όπως λέτε, υπάρχουν τραγούδια που γράφτηκαν πριν από 20 χρόνια, ωστόσο ακούγονται πολύ σημερινά. Πού οφείλεται αυτό;

Όταν έγραφα Ένα πρωί οκτώωρο/ Κομπιούτερ και προγράμματα/ Οθόνη για διάλογο/ Και σώμα για πειράματα, καταλάβαινα ότι το ένστικτο μου είχε δίκιο, αλλά βαθιά μέσα μου θα ήθελα να είχα λαθέψει. Το κακό είναι πως και σήμερα το ένστικτό μου δε με αφήνει να ηρεμήσω. Αυτή η κοινωνία, που θεωρεί σωστό να στείλει τον Ζαγοράκη στην Ευρωβουλή, θα επαναστατούσε μόνο αν στέλναμε στο Παγκόσμιο Κύπελλο μια εντεκάδα ποιητών ή εικαστικών δημιουργών. Εγώ, πάντως, αν ήμουν προπονητής, αυτό θα έκανα. Θα είχα στους βασικούς τον Μιχάλη Γκανά και τον Γιώργο Μαρκόπουλο. Για να τη σπάσω και σε όσους ψήφισαν Μαρινάκη και Μπέο.

Η συνεργασία με τη Φωτεινή Βελεσιώτου και την Καλλιόπη Βέττα πώς προέκυψε;

Τη Φωτεινή μας την υπέδειξαν τα τραγούδια. Επίσης, θεωρώ ότι είναι ένας άνθρωπος που μιλάμε την ίδια γλώσσα και οι ερμηνείες της, σε κάποια από τα τραγούδια, συστήνουν στους ακροατές μια φωνή που κρατάει το λαϊκό χρώμα κάνοντας το να αναπνέει με ένα πολύ τρυφερό και ιδιαίτερο τρόπο. Το ίδιο ισχύει για την Καλλιόπη Βέττα, η οποία συμμετέχει σε ένα τραγούδι και κάνει τα φωνητικά σε ένα δεύτερο. Η Καλλιόπη είναι μια ερμηνεύτρια με απίστευτες δυνατότητες.



Κάποια από τα τραγούδια, όπως ας πούμε η Κομματιασμένη μου ζωή και το Πού 'σαι Στέλιο, παραπέμπουν σε λαϊκά και ρεμπέτικα άλλων εποχών. Ήταν επιλογή να γράψετε σε αυτό το ύφος; Ποια είναι η σχέση σας με τη μουσική αυτή;

Από παιδί άκουγα τον Βαμβακάρη, τον Τσιτσάνη, τον Μπιθικιώτη και τη Μοσχολιού. Η σχέση μου, δηλαδή, με το λαϊκό και το ρεμπέτικο τραγούδι δεν διαμορφώθηκε μέσα από τα διαβάσματά μου, ούτε αφορά κάποια σύντομη περίοδο της ζωής μου. Την Ρόζα Εσκενάζυ την έβλεπα να γυρίζει στην Πλατεία Κολωνού και η Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου, η «γριά», έμενε στη γειτονιά μου. Πρόλαβα, επίσης, να ακούσω Τσιτσάνη και Μπέλλου, σε μια εποχή που δεν είχαμε ανέβει ακόμα στα τραπέζια. Αυτός ο κόσμος και αυτή η παράδοση είναι συνυφασμένη με την ύπαρξή μου. Με αυτήν την έννοια, όταν γράφω Πού 'σαι Στέλιο να μας πεις τι είναι μετανάστης/ Και έγινε ο πόνος δικαστής κι ο καημός δυνάστης, αυτό που λέει το τραγούδι είναι κάτι που το έχω βιώσει, το εννοώ και το πιστεύω.

Άλλες φορές, όπως στην Οδό Ισμήνης, οι στίχοι είναι πιο προσωπικοί. Τι είναι αυτό που μπορεί να κάνει τα προσωπικά μας βιώματα να αφορούν τους άλλους;

Η αλήθεια είναι πως οι στίχοι όλων των τραγουδιών είναι περισσότερο προσωπικοί από αυτό που μπορεί να φανταστεί ο ακροατής. Ακόμα και τραγούδια όπως το Ένα παρελθόν σαν περισπωμένη, έχουν γραφτεί εκφράζοντας τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο τα γράμματα και οι λέξεις έγιναν το πιο γόνιμο κομμάτι της ζωής μου. Η οδός Ισμήνης είναι ο δρόμος που γεννήθηκα. Κάθε λέξη του τραγουδιού αντιστοιχεί σε εικόνες και γεγονότα που έχω βιώσει και με έχουν σηματοδέψει. Νομίζω ότι αυτός είναι και ο δρόμος για να συναντηθείς με τους άλλους.

Το CD συνοδεύεται από ένα βιβλιαράκι με δώδεκα μικρές ιστορίες, κάτι που αρχικά ξενίζει... Ποια ήταν η ιδέα;

Αρκετό καιρό πριν μπούμε στο στούντιο, είχαμε αρχίσει με τον Τάσο να δοκιμάζουμε την αντοχή των τραγουδιών μας σε διάφορες μουσικές βραδιές. Τα τραγούδια, με κιθάρα και φωνή τα παρουσίαζε ο Τάσος και ενδιάμεσα εγώ παρουσίαζα κάποιες πρόζες, που έδεναν με τα μουσικά κομμάτια. Αυτές οι πρόζες έλαβαν τη μορφή των μύθων, οι οποίοι συνομιλούν με τα τραγούδια. Ουσιαστικά, το Φυλάξου αποτελεί μια παράσταση. Μια παράσταση στην οποία υπάρχουν στοιχεία από την ελληνική πραγματικότητα των τελευταίων πέντε δεκαετιών. Είναι ένα μελωδικό μυθιστόρημα, που παρακολουθεί τη ζωή ενός ανθρώπου μέσα σε αυτές τις δεκαετίες και φωτίζει στιγμές από το βίο του. Είναι όμως μια παράσταση που καλεί το θεατή να γίνει ο μεγάλος πρωταγωνιστής της ζωής του. Άλλωστε, ένα δίστιχο αυτής της παράστασης καλεί τον κάθε ακροατή ακριβώς να τολμήσει: Αν δεν ανέβεις στη σκηνή δεν ξέρεις τι θα χάσεις/ Μπορεί να είναι δάκρυα μπορεί και να γελάσεις. Ας ανέβουν λοιπόν στη σκηνή οι αληθινοί πρωταγωνιστές γιατί είναι κρίμα να αλωνίζουν οι μαριονέτες.